

NEAMUL ROMANESC

Infrîngerea de la Oravița.

Alajerea de la Oravița s'a mîntuit cu înfrîngerea, cu o mare înfrîngere a Romînilor. Bine înțeles u Romînilor cari sînt și vreau să fie Romîni, căci, dacă e vorba de acei cari se fac a și Romîni încă, pentru a servi mai bine pe străini, aceia, cu falsele lor cîntece naționale și mincinoasele lor vorbiri și scrise în românește, aceia au fost biruitorii.

Ile sigur, e rau. Jahnîc, dacă creși. În Parlamentul din Pesta neapurat ră nu va face nicio ispravă „popa“ Șeghescu (scrie-l Siegescu, — care a scris unghurește desjre ortografiu romîna, tocmai ea să se scrie românește pe dos): talentele lui sînt de altă natură decît aceleu care se cer pentru a represinta un neam între dușmanii lui, fără a fi un naționalist și fără a merita să i se strige la fiecare gîndire exprimată: „trădătorule!“ Și apoi pare că nu știe părintele că pentru celelalte talente a fost trimis în Cameră?!

Să zicem însă că ar fi reușit venerabilul domn George Pop de Băsești. Era un act de curvîință, de respect să-l alegă Romîniul de acolo. Ar fi fost ascultat poate acela care în tinerețe s'a încălzit de Revoluția și Libertatea în sine, pentru ca răpede să ajungă a vedea că viața unui popor nu se poate decît pe temeiurile lui proprii. Cred că nici acolo, la Pesta, nu se vede în fața unui batrîn de șeptezeci de

N-ru! în țară 15 b.
în strălăutate 20 *

ABONAMENTE:
Po aa în țară 20 lei
în strălăutate 25 *
Cu a-r vechiă 30 b.

APARE:
MIERCUREA.
VINEREA.
ȘI DUMINECA.
Director:
N. IORGA.

Redacția și
Administrația
Vilenii-de-Munte
Jud. Prahova

ani, oricît de sălbatec s'ar fi asmuțat, ieri și mai în urmă, bande de ucigași împotriva lui. Dar luptă n'ar fi putut duce șeful de odinioară al Romînilor din Ungaria. Și, la urma urmei, pare că acolo se pot cîștiga puteri nouă pentru Romîni?

Un mandat pierdut, de sigur, dar pentru unul din locurile unde nu se poate cîștiga nimic, decît — dacă vă mulțămiiți — lacrimile bătrînilor filantropi pentru rasele slabe, care se lingue perînd. Decî nu mă voiu înșira, smulgîndu-vă de la lucru secund, între cei ce bocesc la sicriul unde nu zace încă neamul lor, dar unde se va cobori fără îndoială dacă-l vor boci mult cei ce trebuie să-l ajute.

Ceia ce a suferit însă cu adevărat, e reputația, dumele bun al neamului. Dacă numai șarjele jăndarmilor călări, ori dobitoacia turbată a „notarășilor” și „rițe-notarășilor” fără nație, dacă numai cinismul în nedreptate al organelor administrative, ar fi adus biruința Șeghescului, n'ar fi așa de rău. Dar e sigur — cine n'o spune? — că mai toată preoțimea, și pe trei șferturi învățătorimea, cu... ortograful a mers.

Și aceasta e foarte rău, foarte rușinos. Pentru acei popi și dascăli? Firește. Și pentru ei. Dar și, poate chiar mai ales — căci aceia sînt burte-mari ori coate-goale —, pentru alții.

Într'o luptă, nu întri decît cu puteri înarmate, dar și cu puteri de care, sufletește, ești sigur. Altfel nu pornești asupra dușmanului, ci-l lași să uștepte, făcîndu-l să creadă că ești mai tare de cum te știe.

Preșterea sulletească a alegătorului se face pe multe căi. Se face prin grija de ce poate el ceti. Iată, maghiarisanții au acum, la Caransebeș, la Cluj, la Pesta, foî, bme plăite de Guvern, dar îngrijit redactate. O fi cine-o fi Jaluzinschi Iscariotul ori ceilalși doi, cari nu sînt de speța lui Iuda — mai vînoași fiindcă nu-și vînd numai învățătorii, ci frații —, dar ei mîncesc pentru simbria lor. Pe cînd, afară doar de „Tribuna” și de „Libertatea” — „Gazeta Transilvaniei” are mai puțină atingere cu poporul —, celelalte foî sînt făcute ca vai de lume. Ele ar avea menirea să trezească mîndria la țeranul și preotul și învățătorul romîn prin larga parte pe care ar face-o zilnic culturii, cu care se poate mîndri neamul, și vieții neatîrnate pe care o duce el aiurea. Ce rost frumos ar avea în această privință tinerii și acel fruntaș între tineri care e puternicul poet Goga! Și, în loc de asta, uite-ți că fac troacă de porci, și, fiind în ea o foaie pe care scriu numele mieu, își închipuie că reputația mea au porcău-o și batjocurit-o!

Presă, trebuie, d-lor, presă harnică și luminoasă! Măcar harnică: socotiți d-voastră că aici în Romînia tachismul ignobil puțin datorește presei sale, la care se cheltuiește atîta muncă?

Presă și contact direct cu alegătorul, întîlnire deasă cu țeranul: cuvîntări, conferințe, călătorii, din care să iasă o organizare. Căci altfel, fraților, ce vă poate crede omul de rînd cînd îi veniți la patru ani olată aducîndu-i pe un „domn” de aiurea, străin lui, sa să-l facă deputat și cînd Guvernul asta răpede pe vre-o speșă de Șeghescu din partea locului ca să-l îmbrobode cu el?

Și încă una: A trădat preotul, învățătorul? Dar e ușor de înțeles că așa era să facă, și minți va face și aiurea tot așa. De cum s'a ocupat Statul mai serios de școală, de cum a zângănit argintul congruel, s'a început opera despărțirii acestor clase conducătoare de neam, care și el, necultivat, nu se poate îndrepta singur.

Ce ar ieși de aici? Să li se dea cît nu dă străinul? De unde? Soluția e alta. Să se facă preoți și învățători gata de mucenicie pentru neam!

Se poate? Cum nu! S'a putut! Deschideți largi fereștile seminariilor și preparandiilor, să între vîntul veacului; deprindeți pe tineri a ceti și dați-li cetire bună, nu-î puneți să plătească simoniac numiri și innaintări la Vlădicii aleși de voi, din interes; nu-î trîșiți la circiuma unde cîntă lăutarul ca la beție de nemeși!

Și, pentru acestea toate, nu vă răsare înaintea Fermeătoarea cea mare, prin care se întăresc și ajung la biruință neamurile? Cultura națională? Ea a lipsit la Oravița ca să biruiți!

N. IORGA.

JIDANII ÎN PRESA.

— POLITICIANII PARTIDELOR ȘI PROBLEMA JIDOVEASCĂ. —

Încapacitatea dovedită a tuturor partidelor, de a rezolvi problema jidovească, ne silește să ne oprim în fața întrebării: care este cauza acestei incapacități?

Răspundem: *interesele politicianilor*. Și adăugim spre lămurire: *interes parasitare*, de folosință personală, fără echivalent obșteșc.

Rezolvirea problemei jidovești nu înseamnă alta, în adevăr, decît *ocrotirea sistematică* a elementului românesc împotriva Jidanilor parasiți, *acaparatori* ai economiei naționale, *eliminîndu-i* cu ajutorul unor legi și măsuri de protecție. Această acțiune necesară de *eliminare* — cerută de noi neconținut, de douăzeci de ani —, «partidele» nu o întreprind, și nu o pot întreprinde, întru cît „*Ai noștri*”, cari le alcătuiesc, sînt *interesați* să favorizeze uneltirile parasitare ale Jidanilor, de care profită.

Ne găsim dar în luptă cu un *parasitism social combinat*, care istovește puterile vii ale organismului național: cu *parasitismul jidovesc*, hrănit din exploatarea muncii pozitive românești, în primul rînd, a țeranului român, producătorul tuturor bogățiilor acestei țeri, și cu *parasitismul politic*, al partidelor, alcătuite din „*Ai noștri*”, cari trăiesc din sprijinirea plătită a celui d'întăi, așa dar, în funcție de *co-parasiți*,

Aceasta este explicația fenomenului străin de *inerție* a partidelor față de problema jidovească, dovedind că, de la dinsele, noi nu avem nimic de așteptat. Căci *partidele sînt partisanii*, și aceștia indisolubil legați de Jidanii, priu ne-numărate *afaceri*. A li se cere să li se împotrivescă, și a li pretinde, ca oameni, să se sinucidă, și, ca partide, să se desființeze ele singure, negăsind principiul alcătuirii lor, care este interesul politicianilor, — e dar a voi *imposibilul*, căci, în bună logică, un lucru nu poate fi și nu fi în același timp, și nu poate voi să nu fie, el însuși.

S'ar părea totuși că unele fapte contrazic aceste afirmări absolute. Sînt doar o sumă de legi de ocrotire, protivnice intereselor jidovești, pe care le votează partidele, precum e, de pildă, legea care oprește pe Jidanii de a se stabili în comunele rurale, sau legea de încurajare a industriei naționale. Deoarece însă de a infirmă teoria, aceste fapte o confirmă. Căci măsurile acestea, *ca să nu se aplice*, necesitează tocmai intervenirea plătită a politicianilor cu influență. De aceea avem un arsenal de măsuri împotriva cotorpirii jidovești, care totuși se întinde pe fie-care zi, pentru că nu li aplică nimeni, neaplicarea lor fiind izvor de venit pentru „*li noștri*” partidelor.

Studiindu-l pe aceștia după *metode științifice*, și întocmai precum naturalistul cercetează fenomenele naturii, ajungem, în adevăr, să găsim următoarele *trei izvoare de venit*, din care se întrețin politicianii, de pe urma Jidanilor co-paraziți, în legătură cu neaplicarea legilor, și anume: 1) *Procesele jidovești*, 2) *Afacerile mărunte* și 3) *Întreprinderile capitaliste*. Le vom cerceta pe rînd, cu îngrijire, pentru ca acestea sînt mijloacele prin care *parasitismul jidovesc* a ajuns a ne stăpîni, cu ajutorul *parasitismului politic*.

1) *Procesele jidovești*. Elementul cel mai influent în partide îl alcătuiesc, după cum am văzut, *advocații*. Mai mari sînt mai mărunți, fiecare avocat-politician își are partea sa de clientelă jidovească, fără de care nici nu ar putea să existe. Clientela jidovească e firește însă în raport cu *influența* în partid — careia-i corespunde „*trecerea*” pe la ministere, față de autoritățile administrative, și chiar înaintea instanțelor judecătorești — de care se bucură politicianul respectiv. De aici, întrecere între dinșii ca să ajungă pe cît mai în vază, și, dacă se poate, „*șefi*” în localitățile lor.

Pe aceștia, foști și viitori miniștri, prefecți, deputați, președinți și vice-președinți de Cameră și de Senat, avocați mai mult sau mai puțin, dar politiciani cu vază mare, îi vedem apoi pledînd în toate procesele jidovești, și cele mai scandaloase, *din ambele partide*. Căci, „*politica*” fiind atotputernică în țară, și magistrații stau doar supt influența ei, unii *liberali*, alții *conservatori*, după cum au fost, de unii sau de alții, numiți sau înaintași. De aceea Jidanii țin să se asigure în orice cas, luînd avocați din fiecare „*partid*”, și plătindu-l, nu după munca ce pretează, sau după talentul ce-l au, ci după înriurirea de care sînt presupuși că se bucură. Voiu mai cita un singur exemplu recent: în procesul de calomnie intentat de dr. C. Șumuleanu, profesor universitar, circumarilor jidanii calomniatori de la Iași, a pledat înaintea Juraților de Vaslui, unde s'a judecat, la 6 Decembrie 1908, d. *Lascar Antoniu*, mina dreapta a d-lui Hadarău în politică, avocat conservator-democrat, alătura cu d. *Al. Al. Gheorghiu*, unul din membrii cei mai cu vază ai partidului liberal-național din Iași, alătura cu d. *Dinu Alexandrescu*, jurisconsult distins, dar și membru marcant al partidului conservator-democrat, alătura cu d-nii *Calinescu* și *Neron Lupășcu*, liberali-naționali, din localitate, și, acest din urmă, satrapul județului, și însuși vice-președintele Senatului României. Și am putea să cităm încă nenunărate exemple.

Prin mijlocul acesta, în aparență nevinovat, al *clientelei*, Jidanii ajung însă, nu numai a-și face trebile lor, în fiecare cas particular, ci stăpînesc iarăși

direcția politiceii românești, intru cit îi privește. Căci întrebăm: ce acțiune de emancipare, de supt stăpînirea economică a Jidanilor, pot să aibă, în partidele lor, acești politicieni-advocați, cari ei singuri fără Jidanii nu pot trăi? Cum să îndrăznească acești nenorociți simbriași ai Jidanilor, cari se scoală și se culcă cu dișii, să se împotrivescă parazitismului jidovesc? Din contra, cu toții au cel mai mare interes să înlătore din discuție chiar problema jidovescă, pentru ca să nu fie siliți a se pronunța. Și, cînd se pronunță, îi vedem invocînd de obicei, firește, nu interesele lor, ci înaltele rațiuni de Stat, printre care „*intervenirea Europei*“, de care am fi amenințați, joacă un rol însemnat.

Astfel politicianul-democrat e unul din factorii cei mai de căpetenie ai cuceririi noastre de către Jidanii, zădărniciînd, prin „*partidele*“, stăpîne, rînd pe rînd, pe cîrmuirea țerii, ori-ce acțiune energică de apărare împotriva lor.

Acest mod de înfrînire a politiceii românești de către Jidanii, fiind așa de răsîndit, lăsăm pe fiecare să observe aceia ce se întîmplă în apropierea sa și trecem la altul, nu mai puțin însemnat, mai ales prin varietatea mijloacelor.

II. *Afacerile mărunte*. Li zicem „*mărunte*“, din cauza, mai mult, a numărului mare și a felurii lor, alcătuiînd cel de al doilea izvor însemnat de ciștig al politicianilor din partide, prin care sînt legați de Jidanii acaparatori. În această categorie intră, mai întîiu, *stăruințele* de tot felul pe la ministere și autorități, avînd de scop, firește, neaplicarea unor măsuri în contra Jidanilor, și, în genere, orice folos al lor particular. Cităm, ca mai cunoscute, intervenirile pentru ca Jidanii să fie îngăduiți a rămînea în comunele rurale; luarea antrepriselor, a furniturilor, a moșurilor, a pădurilor, a lucrărilor publice de către Jidanii, în contra cărora, la diferitele licitații, Românii nu pot răzbate, din cauza sprijinului ocult al politicianilor interesați; împămîntenirile, scutirile de serviciul armatei, autorizațiile de tot felul, în contra legii, de pildă pentru clădirea unor imobile neregulamentare, samsarlicurile cu vânzarea proprietăților jidovești către autorități, scăparea, prin stăruința politicianilor, a Jidanilor din diferite daraveri neplăcute, precum a fost dăunazi, de pildă, mușamalisarea de la vama Iași, de către oplsprezece angroșiștii jidani de manufactură, cari urmau să fie dați judecății de către Ministeriul de Finanțe, ceia ce nu s'a făcut, deși vinovăția lor era stabilită.

Se înțelege că toate aceste „*afaceri*“, de la care profită politicianii, sînt de natură *ocultă*: ele nu sînt cunoscute decît de politicianii stăruitori, de Jidanii cari plătesc și de autoritățile respective, alcătuite din „*Ai noștri*“. Dar mai e încă cineva care le cunoaște: *Cahalul*. Toate aceste acte de corupere sînt înregistrate cu îngrijire în condicele secrete ale Guvernului jidovesc al „*comunităților*“ respective, așa că politicianul, care a apucat a intra în combinații necinstite cu un Jidan oarecare, inchipuindu-și că totul a rămas între dișii, e silit să continue a face *afacerile* necorecte, și încă pe preț tot mai scăzut, și ale celorlalți Jidani, dacă nu voiește să fie dat de gol, și compromis.

De pildă, a luat vreunul parale ca să stăruie pentru ca *Herșcu* să fie scutit de serviciul militar, și a reușit. La recrutarea viitoare, are să-l vină

Ghidale, zicînd că e trimis din partea lui *Ilerşcu*, care-i este rudă de aproape, din părinţi scăpătaţi, cerîndu-i acelaşi serviciu, dar pe bani mai puţini. Şi pe urmă vor veni şi celelalte „*rude*“ ale lui *Ilerşcu* şi ale lui *Ghidale*, încă şi mai săraci, până cînd, din om în toată firea, stăruitorul ajunge un nenorocit samsar necinstit, la discreţia Jidovimii cumpărătoare. Aceasta este explicaţia pentru care politicianii, amestecaţi în afaceri necorecte cu Jidanii, nici nu îndrăznesc să cricnească faţă de dişii, aşa dar nu numai din *interes*, ci şi de frica de a fi denunţaţi.

În afară de aceste daraveri necinstite prin care Jidanii inriuesc *politica* românească, mai sînt şi cele, în aparenţă, legitime. De pildă, e foarte natural ca un proprietar să-şi dea moşia lui în arendă, căutînd un preţ pe cît mai bun, sau ca să-şi vîndă pădurea pe cît mai scump. Evident. Numai cît Jidanii ştiu în totdeauna să nemerească preţurile cele mai mari tocmai la proprietarii-politiciani cei mai cu influenţă. Se pare că aşa, numai din întâmplare.

Întrebăm însă: cînd o moşie a fost arendată pe preţ de patruzeci de mii de lei, până la un timp, şi cînd de-odată se iveşte arendaşul-providenţă, care dă optzeci de mii de lei, făcînd contract pe zece ani, oare proprietarul cu moşia nu e interesat ca *acest arendaş* să continue exploatarea, dîndu-i orice concurs? Şi, cînd proprietarul în chestie va fi în acelaşi timp şi *politician* cu trecere, ba poate rudă cu ministru, în funcţie, oare nu va pune toată stăruinţa pentru ca arendaşul său, dacă e Jidan, să fie *îngăduit* în toate privinţele? Şi e tocmai cea ce se întîmplă, în cele mai multe cazuri, cu arendaşii exploatatori ai ţerănimii, mai ales în Moldova, împotriva cărora pare că legile şi autorităţile nu există.

Acest meşteşug jidovesc, al *afacerilor mărunte*, ca mijloc de corupere indirectă a politicianilor din partide, şi de zădărniciere a măsurilor de apărare în contra lor, fiind însă obşteşte cunoscut, oricine va putea să illustreze teoria cu cazurile concrete, din cercul său, aşa că putem trece la altă manoperă perfidă, prin care *Cahalul* jidovesc inriueşte *politica* noastră de Stat asigurînd triumful Israelului.

III. Întreprinderile capitaliste. Fără de vreme, luaţi înaintea de curentul mondial al evoluţiei economice moderne, mai mult decît împinşi de necesităţile noastre organice, am alunecat şi noi pe povirnişul întreprinderilor, pentru care se cer „*capitaluri*“ însemnate. Acestea însă nu au apucat a se aduna în mină româneşti, şi nici nu avem experienţa şi spiritul de afaceşi corespunzătoare. Cu alte cuvinte: ni lipseşte *clasa capitalistă*, care, la noi, abia ar fi început a se forma, din elemente naţionale, dacă i se dădea răgaz să se întemeieze.

Dar nu i s'a dat.

În lipsa ei, e firesc ca *Jidanii* din ţară, cu deprinderile lor comerciale şi industriale, şi prin legăturile lor cu capitaliştili internaţionali, să fie cei mai în măsură să se folosească de dezvoltarea pripită a capitalismului la noi, care printr'înşii devine o nouă primejdie pentru viitor. Sîntem, în adevăr, ameninţaţi din partea aceasta cu formarea unei *clase capitaliste jidoveşti*, în Ro-

mânia, care, unită cu clasa, existentă, de mijloc a comercianților și meseriașilor jidani, stăpini pe orașele țerii, va domina întreaga noastră economie națională, și pe urmă și destinele politice ale poporului românesc.

La adăpostul legii pentru „*încurajarea industriei naționale*“, vedem că această clasă se și alcătuiește aproape exclusiv din Jidani, cari au în minile lor, putem zice, toate industriile și întreprinderile, eludind prescripțiile legii, în ce privește cooperarea efectivă a elementului românesc. Și, pentru ajungerea acestui scop, procedarea lor e din cele mai simple, consistind în *interesarea politicianilor din partide*, de cari se servesc și aici pentru a ne cucerii.

(Va urma.)

A. C. CUZA.

UN RĂSPUNS.

Mult stimată și iubite d-le Cuza,

Am celit cu multă plăcere scrisoarea ce mi-ai adresat-o mie, și celorlalți prieteni supt titlul «*Celor trei categorii*». Și de sigur nu m'ai fi încumetat să răspund, pentru multe motive, între altele, pentru armonie. După o scrisoare atât de frumoasă și de spirituală ca formă și adevărată ca fond, ce să scriu eu, care știu bine că n'am niciuna din acele calități ce mi-ar îngădui să traduc în scris sentimentele și chiar ideile de care-s pătruns. Totuși un răspuns se impune pentru a vă lămurii unele influențe sufletesti, care vă vor face și pe d-v. să dați un alt sens scrisorilor ce v'am trimis în copie, și în credință că acest nou sens e cel adevărat, nimic nu mă poate opri de a-mi face datoria, și-o fac ca de obicei cu inimă deschisă.

Correspondenții noștri, nu trebuie să uităm, sînt toți tineri, fără situații, cu inimă însă mare. Niciunul din ei n'a reușit încă a-și asigura satisfacerea celor mai modeste nevoi de traiu. E o chestie de slăbiciune poate, dar și de fanatism. Și, așa știind lucrurile, întorcîndu-se într'o bună zi fiecare acasă, pe gerurile astea, și intrînd în odăița lor, unde mulți sînt forțați să se încălzească la fumul de țigară, au găsit scrisoarea mea și copiile după ale dv. Erau chemați din nou la luptă, mai decisiv poate ca oricînd. Ei au dat o mare importanță scrisorilor, și bine au făcut; au văzut în ele un angajament pe care odată luat, nu-l vom mai putea părăsi toată viața. Atunci au căutat să mediteze serios asupra viitorului, să-și cerceteze fiecare cel mai ascuns unghier al sufletului și să-și dea seamă, de se pot angaja sau nu.

Oh! cît e de ușor să te înscrii în orice partid politic. Nu ți se cere nimic, nicio idee, ba, cu cît îți lipsește mai mult cu atât avansezi mai răpede. Ai o singură obligație, să treci din cînd în cînd pe la club, să faci o partidă de «pocker», pe stradă să-ți saluți zîmbind șeful, și asta e tot. De-îi partidul la putere vei fi imediat «casat», de-îi în opoziție vei aștepta un an, doi și te vor numi. Partidul chiar în opoziție, are mică atenție, pentru tine, e dispus oricînd să vadă un viitor tribun și chiar deputat, în fine o serie de perspective destul de atrăgătoare.

Cu naționalistii-democrați, rostul lucrurilor e cu totul altul: pentru moment ei nu pot nimic, promisiuni și maguleli nu fac, ba e suficient să te afirmi în sensul acestor idei ca de a doua zi să devii avocat fără clientelă, profesor fără catedră, un om ordinar și fără talent pentru presa nu numai a lui «Mochi», dar și a celor ce-și zic «anti-mochi», și toate celelalte miserii pe care oricât am fi de tineri și noi naționaliști, le-am cunoscut în întregime ca și dv.

Fără de voie te revolți, cînd gîndul te duce la locuințele nu ale celor răi, căci acolo, slavă Domnului, el nu mai merge de mult, dar chiar a celor buni, a acelora ce-au fost întăriți în acest sens de monitorul nostru «Neamul Românesc».

Acolo-l cald, în aerul plin de parfum, la aceeași oară se servește ciuda și șocolata, pianul îngină o melodie visătoare, iar comnul, care are o situație materială destul de rezistentă pentru a duce o luptă desinteresată și atît de necesară pentru biata noastră țară, care-și zice chiar «naționalist», preferă totuși să nu iea o atitudine prea pe tață, asigurînd că însă, imediat ce împrejurările vor cere, va face-o. Întîmplător e înscris și în vre-un partid politic, pentru ei foarte natural. Cînd se încălzesc mai mult de strigătele sașu de acțiunea noastră, îngăduie sașu inspiră gazeta lor să ni dea o notiță amabilă, pe care mai totdeauna n'o cetim nici noi, și cu asta se simt satisfăcuți: și-au făcut datoria de buni patrioți, nu mai rămîne decît ca «Neamul Românesc» să li dea «revanșă».

Departa de noi gîndul de a ne plînge; constatăm numai, ca să vadă d-lor că nu slătem chiar atît de naiv cum ne cred.

Îmi revine în mine o experiență pe care au făcut-o amicii mei de la «Solidaritatea» anul trecut. Hotărîseră ei să dea un festival pentru țeranii din Ugra. condamnați la închisoare și amendați de Unguri. Natural, o idee măreață, au făcut tot ce li-a stat prin putință ca să obțină și un rezultat material care să fie un real ajutor. În ajunul reprezentației unul din ei a propus să se trimeată și cîtorva persoane marcante din Capitală cite o invitație și un apel: de sigur nu se vor deranja să vină, vor trimete însă cite o scrisoare și și vor da fiecare obolul lor. Scrisorile cele mai frumoase le vom trimete, împreună cu banii, vitejilor din Ugra. Vor vedea ei că nu-l adevărat că conducătorii noștri i-au uitat și va fi o mare încurajare pentru luptele viitoare. Propunerea a fost primită cu entuziasm: se conta pe vre-o cinci sute de lei, și atunci au ales douăzeci de nume din acele care s'au afirmat mai mult pentru idealul național. Mai rămăsese un plic, și, neputîndu-se cădea de acord cui să fie trimes, d-lui Greceanu sașu d-rului Istrati, l-au adresat unui fost coleg, Gh. Teodoru, polițaiu la Huși. S'a dat reprezentația, venitul a fost de șase sute de lei, cari s'a și distribuit țeranilor din Ugra. La scrisorile expediate n'a venit decît un răspuns... Gh. Teodoru care a trimes cinci lei și o scrisoare atît de plină de inimă, încît membrii «Solidarității» au încadrat o și o păstrează ca prețioasă bogăție.

Banii primiți au fost schimbați de țeranii în aur, și-l țin fiecare cu sfințenie în fundul lăzii. «Doamne domnișorule dragă, cită nădejde e pentru noi bănuțul cela», îmi spunea unul.

Ca să închei, domnule Cuza, pot să vă spun că de vom face noi în vre-o zi ceva, cu foștii «Solidariști» vom face, oricât ar li ei de amăriți și nemulțămiiți une ori.

Oricând s'a dat o luptă, au fost în frunte.

Ei n'au decît o viață și un ideal: vor să le servească pe amîndouă; de nu s'o putea, vor renunța la viață, dar în aceiași clipă idealul lor va fi atins.

G. V. MACĂRESCU.

Cîteva deslușiri pentru «Tribuna».

Un popor valorează cît forța sa și disciplina sa.

Acestea se capătă printr'o grea muncă, la care toți trebuie să participe zilnic.

A smulge pe fruntași de la aceasta numai pentru a li da marl rosturi teatrale e o scădere a puterilor.

Nu prin opinia publică europeană, nici prin recunoașterea de adversari, ci prin sine un popor poate fi ceva în lume.

N. IORGA.

Cum sacrificiile făcute pentru întemeierea unei industrii naționale ad fost încununate de succes*.

I.

«Odată cu dezvoltarea agriculturii noastre, la al cărei zbor, nu puțin au contribuit și Căile fierate cu serviciul de navigație fluvială și maritimă, care ne poartă tricolorul peste mări și țeri, firesc lucru a fost să ne gîndim și la întemeierea unei industrii românești și în sfîrșit la punerea comerțului pe aceiași cale, astfel ca «aceste trei ramuri-surori ale muncii naționale», să poată face buna-stare a întregului popor. Căci vedeți... de la masa popoarelor sînt înlăturate acele care nu atîrnă ceva mai greu, ca stare economică.

E vorba de sacrificiile făcute de Statul nostru pentru formarea unei industrii, și calea urmată pentru atingerea scopului a fost aceea pe care au întrebuițat-o și alții, adică: A mări taxele vamale pentru produsele ce dorești a fabrica în țară, a scuti de vamă materia de import necesară industriei ce dorești a crea și, în sfîrșit, a acorda capitaliștilor toate avantajele și înlesnirile, astfel ca produsele industriei naționale să poată ținea piept concurenței similarelor străine, atît calitativ, cum și ca preț. Acum, dacă prin aceste jertfe, care scumpesc îndată viața în Stat, ai reușit să formezi o industrie în adevăr națională, natural că jertfele vor fi încununate de succes; dar lucrurile din nenorocire nu staț astfel.

Prin legea pentru încurajarea industriei naționale din 17 Mart 1887, s'au fixat trei principii:

a) Scutiri de vamă pentru materia primă și mașinele trebuitoare industriei;

* Vezi n rile 144 și 149, din «N. R.», 1908.

b) Scutiri de dări către Stat, județe și comune;

c) Preferirea produselor industriale de către Stat pentru furniturile sale.

În schimbul acestor jertfe, Statul nu pretinde industriașilor decît o singură obligație, și anume: În cinci ani de la acordarea oficială a avantajelor, fabricantul să caute a avea cel puțin $\frac{2}{3}$ din personal format din Romîni.

Intrați însă nepregătiți cu studii serioase în această cale pentru formarea industriei românești, am acordat avantajul oricărui fel de industrie, fără să studiem care anume industrii se pot întemeia utilizînd materia primă din țară, și deci să acordăm o deosebită atenție pentru acestea, căci singure ele pot covîrși jertfele ce facem; care anume industrii se pot întemeia numai cu o parte din materia primă indigenă, mulțămindu-ne astfel cu formarea unei clase de lucrători naționali și, în sfîrșit, care anume industrii dezvoltate în țara noastră sînt păguitoare și nu merită jertfele ce se fac cu dinsele.

Nu s'au făcut astfel de studii, și mult am păgubit, căci, nu numai că unele industrii n'au corespuns jertfelor făcute de Statul român, dar, pentru unele, încă nu ni-am venit în fire, căci ele trăiesc din bugetul Statului, care li plătește prime de export, pentru ca hrana Romînului să fie tot mai amară, *îndulcind-o* astfel pe a vecinului; iar, cît pentru povestea cu urcarea valorii pămîntului, sărăcit de grăsimea ce i-o sug sfeclele, s'o lăsăm mai domol, căci, slavă Domnului, avem noi ceva mai bun de făcut cu aceste pămînturi. Dar ceia ce nu s'a făcut, se va face; avem semne că există o mișcare în sens sănătos, spre a pune stavilă răului, *prin curentul formării cooperativelor românești curate*, iar nu *căptușite* de ochii lumii cu naționalism.

Una din cele mai mari pierderi însă, în formarea industriei noastre, a fost neobservarea regulatelor îndepliniri a obligației impuse de lege ca fabricanții să formeze și să țină în echilibru proporția de $\frac{2}{3}$ a personalului românesc, iar, dacă unii fabricanți au căutat să țină samă de singura dorință a legiuitorului, care, în schimb, li-a acordat atîtea avantaje pe spinarea țerii, apoi au înțeles, sau au vrut să înțeleagă, că e de ajuns a întrebuința mina de lucru românească numai la munca brută, iar, dacă s'a găsit cîte ceva să li ceară socoteală de înțelesul și aplicarea greșită a legii, au avut gata răspunsul: *«Romînul nu poate fi sau deveni bun lucrător industrial, bun mecanic, bun contabil sau bun conducător de fabrică»*; cu alte cuvinte Romînul e bun numai la muncă grea care-l istovește puterile și sănătatea numai pentru pînea cea de toate zilele, iar pentru lucrul supțire și serviciile ușoare, parasitare, dar bine plătite, străinul este cel răf chemat. Et bine mulțămită acestei munci brute, avem în țară o industrie cu un capital de peste 350 de milioane, numai al societăților pe acțiuni, dar în care nu intră 20% capital românesc.

Dar străinii au lucrat cum trebuiau să lucreze pentru dinșii; ei au avut un plan hotărît în toate, și, cînd au încheiat o industrie, cea mai mare băgare de samă au avut-o *ca ochiul Valahului să nu pătrundă nici în condicile și socotelile lor, nici în treburile măi supțiri*, căci el răpede, răpede prinde totul și e gata a li lua locul. De altfel

acesta a fost și scopul legiuitorului din 1887, și el rezultă limpede din expunerea de motive a raportorului legii, care a fost regretatul economist român P. S. Aurelian.

Punctul de vedere al legiuitorului în acordarea de avantajii pentru întemeierea industriei naționale a fost deci limpede: Capitalul este îndatorat, în schimbul avantajilor ce i se oferă, ca în timp de cinci ani de la așezarea fabricii, să-și asocieze cel puțin $\frac{2}{3}$ din munca românească pe toată linia. Procedînd cinstit cu aplicarea acestui principiu, se ajunge cu timpul ca și dintre Romîni să se poată forma o bună pleiadă de maîstri tehnici, contabil, directori și diferite specialități necesare industriei și comerțului, — cari, în baza principiului firesc al selecției, vor ajunge și ei la rindu-li fabricanți și capitaliști, ștergînd numele străinului de pe firmă, care nu va avea nimic de regretat în retragerea sa cu lăzile pline de bani.

II.

Întrebarea este: S'au obținut roadele vizate de legiuitor cel puțin în măsura cea mai redusă, ca să putem trimbiță un succes, un mare succes? Au fost incununate de succese sacrificiile făcute de contribuabilii acestei țeri, cari regulat dau paraua muncită în bilanțul de profit al industriașului pentru lucrul scumpit? Sau aceste bilanțuri au ajuns niște îngrășăminte sistematice ale străinilor, căptușiți de ochii lumii cu cite un Romîn?

La aceste întrebări, unul din rari funcționari ai Statului, și bun înțelegător al lucrului și al vremii, răspunde cu un indesaț: nu. În adevăr, acest bun Romîn, de la locul datoriei sale de director al industriei din ministerul economiei naționale, a arătat că nici după 21 de ani industriașii ridicați prin jertfele făcute de țară, nu s'au conformat legii, și, prin o invitare, pe cit de blajină, pe alta de demnă, i-a rugat să deie ascultare legilor țerii, care li-au ocrotit interesele, li-au mărit capitalurile și li-au făcut o poziție impunătoare pe tîrgul țerii.

Și să băgăm de samă, că legiuitorul a fost destul de îngăduitor în partea fixării proporției de lucrători romîni, căci a avut grijă să lase $\frac{1}{3}$ din locurile străinilor. Ei bine, nici această proporție nu li convine fabricanților — și încă după 21 de ani de îngăduire —, de oare ce, în urma invitației făcute de autoritate acum un an, s'au ridicat cu totuș pentru a protesta nu împotriva circulării ministeriale, ci împotriva omului datoriei care cutezase a-l chema la respectul legilor țerii. Și fără îndoială că ar fi fost dat afară acel funcționar, dacă el n'ar fi fost cineva, Romîn cu autoritate în toate privințele, căci fabricanții protestatori nu căutați atît de mult a-și îndreptăți protestele lor, cit mai ales a recurge la un mijloc de insinuare răutăcioasă asupra formalității biurocratice a circulării, care nu era semnată de ministru, ci de director în numele capului Ministeriului, — ca și cum ministrul ar fi ținut să semneze toate acele documente care se fac cu miile, în scop de a chema lumea la ascultarea legilor și pentru care legea organică dă ministrului anumite ajutoare în slujba departamentului său.

Între industriașii protestatori, e trist însă că se află unul care, jucînd

un mare rol în politica generală și în economia industrială a țării, a afirmat, pentru a-și liniști tovarășii de dividende frumoase, cum că, circulara nefiind semnată de ministru, n'ar fi fost împărtășită de dînsul și a lăsat astfel să se înțeleagă că acel apărător al protestatorilor industriali a izbutit să convingă pe ministru că trebuie să scoată din capul subalternilor săi gîrgăuni de naționalizarea industriei.

În circulara ministerială către industriași, se cerea ca, într'un termen scurt, proporția de $\frac{2}{3}$ de personal român să fie completată, și aceasta în adevăratul înțeles și scop al legiuitorului, adică: $\frac{2}{3}$ lucrători speciali, $\frac{2}{3}$ lucrători nespeciali, $\frac{2}{3}$ personal tehnic și $\frac{2}{3}$ personal activ. Iar amărîtul apărător al industriașilor protestatori, după ce izbutise a face pe ministru să lase lucrurile baltă, adună pe tovarășii și li spune cum că domnia sa, prin element românesc înțelege «pe toți aceia» — țineți minte: pe toți aceia —, cari s'au născut în țară, s'au instruit și și-au îndeplinit obligațiile militare; excluderea acestora ar fi nedreaptă, și tocmai de aceea, dispoziția prevăzută în circulară ca lucrătorii și persoanele — țineți minte «și persoanele» — întrebunțate în administrație să se bucure de drepturi civile și politice, trebuie combătută. Da, să o combateți mereu, până ce «toți aceia cari s'au născut în țară», etc., etc., și se vor naște de-acum înaintea vor istovi răbdarea poporului român, pentru ca apoi Iehova să trimeată plăgile Egiptului.

Dar iată că dintre industriașii protestatori răsare unul, care e și cel mai mare capitalist român, — demn fiu al tatălui său —, și zice la rîndu-l: «Aproh în totul vederile exprimate în circulara ministerială, pe care eu le-am aplicat în toate întreprinderile mele, cu mult înaintea de a o fi primit. În fabricile de manufactură, personalul românesc e în proporție mai mare de două treimi, și sînt foarte mulțămît de chipul cum se comportă.

La industriile noastre textile s'ar putea foarte bine întrebunța personal tehnic românesc.»

Prin urmare: Un bun slujbaş al Statului cheamă pe industriașii avantați de lege a respecta legea, — o droaie de industriași sar ca arși de foc și, pornind jalbă la ministru, cer să fie lăsați în pace, dîndu-li-se capul aceluși slujbaş; iar din toată droaia, răsare un mare capitalist român, care găsește nu numai că legea e bună, dar că e încă prea blajină și că astăzi, slavă lui Dumnezeu, țara dispune de orice specialiști romîni, cari caută numai locuri ca să arate că pot munci. Dar să vedeți un lucru: Apărătorul industriașilor este un capitalist politician, purtînd zgarda unui partid către care are anumite obligații; pe cînd cellalt capitalist român, care iea apărarea legii, este un tinăr, care, primind testamentul tatălui său, unde stă scris: *România trebuie să fie a Romînilor*, desfide acea droaie de vînduți, prin pildele ce dă în toate întreprinderile și în tot marele său negoț al manufacturii, căci spre lauda țării, el este acela care alimentează întregul negoț de această ramură de la un capăt la altul al țării.

(Va urma.)

PL.

PROTOPOPI, REVISTE BISERICESTI ȘI «TRANSILVANIA» LUI SCHREIER.

Foia bisericească «Păstorul ortodox» din Pitești, nu numai că se tipărește la evreul Schreier, care cutează a-și numi tipografia: «Transilvania», dar anunță că același Schreier a fost rugat de protopop să facă «registrele de hotezați, cucunați și înmormintări».

Mai frumos, mai creștinesc și mai românesc, nici că se poate.

Felicitările noastre cucernicilor părinți. În Raiu o sa aibă, de sigur, un loc chiar lângă Schreier în «Transilvania» Jidanilor.

Amin!

P.S. Aud că rabinul din Pitești va cere să i se tipărească registrele la «Tipografia cărților bisericești».

N. IORGA.

Serbările de la 24 Ianuar din centrele României.

Călărăși. În ziua de 24 Ianuar, s'a oficiat un Te-Deum la Biserica Catedrală, la care a asistat foarte multă lume. După ieșirea din biserică s'a jucat de către elevii Gimnasiului «Hora Unirii» și s'a primit detilarea armatei în fața Primăriei.

La două după prinz, s'a dat o frumoasă serbare în sala Curții cu Jurați din Palatul Administrativ, constând într'o conferință asupra «Unirii», ținută de d. profesor V. Stanciu, și din mai multe bucați corale cinstite de corul Gimnasiului, vre-o doua piese teatrale școlare și câteva recitări. — C. D.

Baia-de-Aramă. În ziua de 24 Ianuar s'a oficial la Biserica Petru Rareș, dar tocmai la unu' după amiază, căci preotul avea de vămuț la moara sa cu motor. Copiii de școală au trebuit să aștepte atita vreme nămiezi.

A doua zi, Duminică, 25 Ianuar, vrednicul primar Gh. Ilihor, în fruntea sâtenilor așezați în rând, cu steagul înaintea, și întovărășit de Consiliul comunal și veterani, a venit la școala, unde s'a dat serbarea școlară națională.

Aici învățătorul i-a primit cu școlarii, cîntînd «Traiască Regele», apoi li-a vorbit despre însemnătatea zilei și despre ceia ce trebuie să ni aducă totdeauna aminte. A arătat în ce împrejurări s'a făcut «Unirea» și cit au avut de luptat cei ce au făcut-o, apăsînd asupra faptului că tot prin Unire se va întări neamul nostru și va scăpa de nevoi și de dușmani. A încheiat zicînd: «Să pomenim cu sfințenie numele luptătorilor pentru înălțarea țerii și binele norodului. Să luăm pildă de la ei, și să lucrăm și să trăim uniți; să ne rugăm lui Dumnezeu să ni facă parte de ziua cînd toate Țerile Romine vor fi unite. Să trăiască „Unirea”!

Apoi școlarii au jucat două piese școlarești: «Unirea face puterea», din «Albina» și «Unirea» de S. Ionescu, iar un școlar a spus povestea celor doi balauri, din care se vede unde duce neînțelegeria.

Serbarea s'a încheiat cu «Deșteaptă-te Romine».

* Ca urmare a acestei serbări, Miercuri, 18 Februar s'a arătat, cu ajutorul aparatului de protecțiunii dăruit Casei de cetit din comună de către onor. Casa Școlilor figurile oamenilor cari au făcut unirea ca: Cuza-Vodă, Doamna

Elena, Kogălniceanu, Negri, Anton Pann, I. Ghica, V. Boerescu și V. Alecsandri. Aceasta a impresionat adînc pe cel de față. Faptul a fost un răspuns, fără cuvinte preotului din sat care, în orice mișcare de deșteptare, vede ceva «păgînesc».

Așa a făcut cu șezătorile ținuțe anul acesta la Casa de cetit. Le-a criticat în chipul cel mai nedrept, zicînd că șezătorile sînt un mijloc de corupție și a sfătuit pe toți să nu ia parte la ele.— N. C.

DIN CENTRELE ROMÂNIEI.

Brăila. Tribunalul de Brăila a declarat în stare de faliment pe croitorul bir-bătesc de lux, Jidanul Iacob Kohn.

* S'a depus pe biroul Camerei cererea de recunoaștere ca Român macedonean a arendașului Gagalis, din județul nostru. De notat că numitul e casătorit cu o Grecoaică, și nu pierde ocazia de a vorbi numai grecește.

* Funcționarii polițienesci din localitate au pus bazele unei societăți de ajutor reciproc, a cărei nevoie se simțea așa de mult, mai ales pentru pătrunderea prestigiului lor.

* Artiștii Teatrului Național din București, de supt conducerea d-lui Petru Liciu, jucînd alesele piese «Rivala», «Notariul Guerin» și «Sanda», au fost răsplătiți în chipul cel mai demn de publicul românesc.— A.

Galați. În seara de 21 Februar s'a dat aici o serată a Ligii Culturale. E îmbucurător faptul că de data aceasta a fost foarte multă lume.

A vorbit în cuvinte sincere d. Ciuciu, președintele secției locale, despre rostul Ligii și a insistat asupra faptului că noul comitet, ales în congresul de la Galați, a dat iarăși viață Ligii. Scriitorul nostru de seamă, Sadoveanu, a cetit două din minunatele sale povestiri.

Pe lângă acestea au fost recitări, care, trebuie s'o spunem, n'au fost de loc bine alese, și s'a făcut muzică vocală și instrumentală. Observ faptul că, dacă corurile au fost românești, apoi din vioară și piano nu s'au cîntat decît bucăți străine. Multe voci din public s'au auzit cerînd «ceva național», dar n'au fost ascultate.

Ar trebui ca, la o viitoare serată a Ligii, domnișii organizatori să pună în program și bucăți naționale. Să nu uite că Liga Culturală are menirea de a pregăti Unirea în cuget și în simțiri.

* Doamna Elena Guza — în urma rugăminții medicului-primar al orașului, d. dr. Stavrescu,— va construi pe spesele sale, în localitate, un ospiciu.

* În comuna Șendreni-Covurluud se va ridica un monument în amintirea lui Guza-Vodă. În fruntea comitetului constituit în acest scop, e administratorul de plasă T. Mardan și învățătorul I. Mihail.

* La biblioteca «Cuza-Vodă» se continuă cu șezătorile culturale. La ultima șezătoare a vorbit d. locotenent doctor Niculescu despre «Ereditate».

* S'a constituit un comitet pentru ridicarea în localitate a unui monument marelui patriot C. Negri.— N.

Roman. Societatea culturală «Miron Costin», a anunțat o serie de confe-

rințe publice, ce se vor ținea în sala Teatrului de către mai mulți domni din pătura cultă, membri ai acestei societăți culturale.

Iniția conferința a fost, Duminecă, 22 Februar. A vorbit d. profesor N. Apostol despre: «Cultură și școală».

Conferințe se țin în liecare Duminecă, până la 8 April. — N.

Toate notițele neiscălite sînt de N. Iorga.

I. DIN ȚARĂ.

Evreii noștri.

Tot mai antisemit «Adivors».

Acum se ia la trîntă cu Aron Sand, furnisor falit al Ministeriului de Război român.

* Scrie ziarul jidovesc, și organ al partidului conservator-democrat „Opinia” de la 31 Ianuar 1909, și reproduce „confratele” iudaic „Egalitatea” de Vineri 6 Februar a. c. :

«E, pare-se, soarta tuturor Statelor civilizate ca să fie plictisite de acest «guturaiu politic (antisemitismul)», care caută să se introneze prin fraze și «anarhie. Și România trece actualmente prin asemenea crîșă și e, firește, «treaba oamenilor teferi ca să caute, ca și în Franța și în Germania, să «tirpeze boala».

„Oamenii teferi”, chemați să extirpeze boala «antisemitismului» adevăat a naționalismului nostru — sînt d-nii Tache Ionescu, Bădărău, Eichenkatz, Jacques Lewin, Steuermann-Rodion, Schoenfeld-Săteanu, Calinan Blumenfeld-Flory și ceilalți de prin havrele partidelor jidovite, și de pe la redacțiile ziarelor jidovești. E doar în lîrea lucrurilor... Dar ne temem că o să strănute încă multă vreme din cauza „guturaiului”, de care s’au îmbolnăvit, de pe urma „curentului” mișcării naționaliste. — A. C. CUZA.

* Cum se face că furnisorul grănicerilor din Mihăileni, Moise Steiner, dovedit în Ianuar 1908 că înlesnea contrabandele, etc., a fost îndepătat de corpul de grăniceri și după un an i s’a dat din nou dreptul de a furnisa hrană pe frontieră grănicerilor la plutoanele Herța și Mihăileni, ba chiar după cum singur o zice Evreul M. Steiner, „a fost rugat a primi să fie furnisor”. Frumos de tot! Cel de la Ministeriul de Război au cuvîntul...! — I.

Partidele noastre.

Hușenii cinstiți, fără deosebire de partid, au dat un «ospăț» bunului prefect de pînă ieri, dr. Lupu.

* Și «Viitorul» recunoaște că nu există nimic comun între d. Cuza și partidul național-liberal.

«Viitorul» pare a se mindri cu aceasta!

! Ce să-l mai aibă săracii! — N. II.

* În Senat Mitropolitul Atanasie a declarat că va ști să silească pe preoți a nu face politică de partid.

Să vedem!

* Un număr de bețivi tachiști au atacat Universitatea din Iași.

Felurite.

În numele «Uniunii» studențești din București d. I. Gh. Savici cere cărți pentru a se da mahalalelor bibliotecii populare.

* La București, congres al cântăreților de biserică. Pentru lei.

* Iașul se găsește în mijlocul apelor. Mahalalele sînt inundate. E o mare nenorocire.

Mitropolitul Moldovei nu crede că datoria sa e de a strînge în persoană ajutoarele de la cei ce le-ar putea da?

Veniamin, cu care-l place să se compare, așa ar fi făcut.

* *Jumătate din Birlad e inundată.*

Pentru Fondul Cuza-Vodă.

Din Dobromirul-Deal: P. S. 3 lei, I. Negrescu 3 lei, Pr. Alexandrescu 1 lei, N. Boruz 10 b., C. Șubă 90 b., I. Șerbănescu 1 lei, F. Dumitrescu 1 lei, V. Popescu 1 lei, G. Ursu 1 lei, I. V. Vilcu 20 b., N. Iliescu 50 b., Pr. C. Vasilescu 1 lei, Ghiță Ursu 1 lei, Ion Popescu 20 b., Ion Stănilă 50 b., Iordache Ursu 10 b., Gr. L. Morjan 20 b., Dinu Dumitru 10 b., Avram Nitulescu 40 b., G. Toma Heghîu 10 b., Ion Ganea 20 b., Gh. Mincu 10 b., Dumitru Preda 20 b., Ionită Bucur 10 b., N. Mogoșanu 50 b., Dumitru Hristu 1 lei, Const. Iane 50 b., Ghiță Iordachi 1 lei, Maule Anton 20 b., Stoian Cătăr 10 b., Petre Hristu 10 b., Ion Stroe 50 b., Petre Pleșea 50 b., Ganciu Petcu 20 b., Petrache Cristea 50 bani.

Comuna Bogdănești (Suceava): Pr. M. Cirlănescu 2 lei, Vasile Bacalu 2 lei, Demetra M. Cirlănescu 1 lei, Nicolae Gavrilescu 2 lei, Vasile Petroae 50 b., Ion Cococariu 50 b., Gh. I. Grigorescu 50 b., Gh. Vasiliu 2 lei, Ion Sazer 1 lei, Vasile Statu 1 lei, I. Ursulescu 1 lei, Ion Gh. Sazer 1 lei, Ecaterina Gh. Vasiliu 1 lei, Simion Solcanu 1 lei, Gheorghe Pavel 50 b., Gheorghe Polhat 50 b., Vasile Pelicau 50 b., Th. V. Ciotu 50 b., Nicălar C. Balan 50 b., Nicolae Clîpa 50 b., Vasile Șișuan 20 b., Gh. Lupu Căuceșel, 20 b., Nicolae Bacal 30 b., Nicolae Creangă 30 b., Gh. P. Solcanu 20 b., Vasile Gh. Arteni 10 b., Ion Săvoaea 20 b., Ion Handragel 20 b., Gh. Găinariu 20 b., Ion Tomegea 30 b., P. Lupu Căuceșel 20 b., I. V. Sofron 20 b., Petrea Păvaloșel 50 b., Ana N. Cirlănescu 50 b. Total: 3.133,95 lei.

Sumarul Neamului Românesc Literar No. 3, din 1 Martie 1909:

Din viața Maramurășului românesc (urmare și sfîrșit) de N. Iorga. Artă și iubire (poesie) de C. Manolache. Cîntec (poesie) de Gh. Topârceanu. Oștenilor din Regimentul 16 Suceava (poesie) de Loc. N. Vulovici. Vecina (poesie) de Gh. Topârceanu. Sonet (poesie) de Oreste. Sonet (poesie) de A. Cotruș. Amintiri din Ardeal de T. O. Sonet (poesie) de I. U. Soricu. Hermann și Dorotea, traducere de Oreste. Romînismul în Bucovina (urmare) de C. Iordăchescu. Teranul suedes (urmare) de D. N. Cîtorî. Chestia reformei bisericesti (un răspuns) de Arh. I. Scriban. Cugetări de N. Iorga. Fetele lui conu' Arghire (roman) de Irina G. Lecca. Situația școlilor românești din Ardeal și Țara-Ungurească (urmare) de I. L. Teoriile literare ale unui nou profesor de Universitate (d. G. Ibrăileanu) de N. Iorga. Cronica de N. Iorga. Prețul 50 de bani.

S'a pus supț tipar ISTORIA LITERATURII ROMĂNEȘTI ÎN VEACUL AL XIX-lea, de N. Iorga (1848-66). Se poate căpăta și în fascicule cu 15 bani fiecare.

A apărut: FLORI DE CÎMP (poesii), de Const. A. Giulescu; prețul 50 de bani.